

Sygn. akt I C 680/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Łomży Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : Andrzej Kordowski

Protokolant : Edyta Filipkowska

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2015 r. w Łomży

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Spółdzielni (...) w G.

o zapłatę 145.250,88 zł.

I. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) w G. na rzecz powoda J. S. kwotę 55.403,31 zł. / pięćdziesiąt pięć tysięcy czterysta trzy złote 31/100 groszy / wraz z ustawowymi odsetkami od kwot :

- 12.943,65 zł. od dnia 1.12.2013r.;

- 19.521,67 zł. od dnia 31.12.2013r.

- 22.938 zł. od dnia 31.01.2014r.

do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w zakresie zapłaty 1020,08 zł;

III. w pozostałym zakresie umarza postępowanie;

IV. zasądza od powoda J. S. na rzecz pozwanej Spółdzielni (...) w G. kwotę 2.242,54 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży od powoda J. S. z zasądzzonego roszczenia kwotę 2.803,66 zł. i od pozwanej Spółdzielni (...) w G. kwotę 2.944,18 zł. tytułem brakujących kosztów sądowych;

VI. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) w G. na rzecz adwokata J. T. (1) kwotę 1.368 / jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt osiem/ złotych powiększoną o należny podatek VAT oraz nakazuje pobrać od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży na rzecz adwokata J. T. (2) kwotę 2.232 / dwa tysiące dwieście trzydzieści dwa/ złote powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za występowanie w sprawie w charakterze pełnomocnika ustanowionego z urzędu.

Sygn. akt I C 680/14

UZASADNIENIE

Powód J. S., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, wniósł o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni (...) w G. na jego rzecz kwoty 55.403,31 zł wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 12.943,65 zł od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 19.521,67 zł od dnia 31 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 22.938 zł od dnia 31 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

stanowiącej niewypłacone mu przez pozwaną należności z tytułu dostaw mleka za październik, listopad i grudzień 2013 r.

Ponadto w pozwie powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania windykacyjnego w kwocie 1.020,08 zł, wypłaty zgromadzonych udziałów członkowskich w roku 2014 w wysokości 88.830,40 zł, a także kosztów procesu. W toku postępowania powód cofnął powództwo w zakresie roszczenia o wypłatę zgromadzonych udziałów członkowskich (k. 213).

W odpowiedzi na pozew pozwana Spółdzielnia (...) w G. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie powództwa przez powoda w zakresie roszczenia o wypłatę zgromadzonych udziałów członkowskich oraz wniosła o zasądzenie w tym zakresie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego (k. 213).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

W dniu 22 maja 2013 r. pomiędzy Spółdzielnią (...) w G. a J. S., będącym członkiem tej Spółdzielni, została zawarta umowa kontraktacyjna na dostawę mleka nr (...).

Zgodnie z § 4 ust. 4 i 5 umowy kontraktacyjnej pozwana zobowiązała się do wyliczenia zapłaty za mleko zgodnie z oceną jakościową według aktualnie obowiązującego cennika przy uwzględnieniu innych uchwał organów Spółdzielni dotyczących warunków współpracy oraz zapłaty za mleko zgodnie z pkt 4 § 2 i w terminie określonym w pkt 5 § 2 umowy z uwzględnieniem pkt 6 § 2 umowy (§ 4 pkt 4 i 5 umowy). W myśl § 2 pkt 4 umowy podstawą do wyliczenia zapłaty za sprzedane mleko jest aktualnie obowiązujący cennik ustalony przez Spółdzielnię. Dodatkowo wprowadzono dopłatę 2 groszy do ceny każdego sprzedanego do Spółdzielni litra mleka według aktualnie obowiązującego cennika z tytułu zawarcia wieloletniej umowy kontraktacyjnej na dostawę mleka oraz dopłatę za prowadzenie oceny stada w Krajowym Centrum (...) po podpisaniu Aneksu do niniejszej umowy, w wysokości określonej w cenniku na mleko. Zapłata za sprzedane mleko odbywała się za okresy miesięczne na rachunek bankowy powoda do 30 dni od zakończenia miesiąca rozliczeniowego, w którym realizowane były dostawy (§ 2 pkt 5 umowy).

Zgodnie z § 8 umowy każda ze stron miała prawo rozwiązać umowę za wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec danego roku kalendarzowego, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu zostało doręczone drugiej stronie z zastrzeżeniem, iż doręczenie wypowiedzenia nie może nastąpić później, niż do dnia 30 września danego roku kalendarzowego.

Zgodnie z § 46 pkt 10 Statutu, na podstawie którego działa pozwana, Zarząd Spółdzielni podejmuje decyzję w sprawach ustalania cennika skupu mleka.

W dniu 27 września 2013 r. powód złożył pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu łączącej go z pozwaną umowy ze skutkiem na koniec roku 2013.

Powód dokonał w miesiącach październik, listopad i grudzień 2013 r. dostaw mleka do pozwanej Spółdzielni w ilości: 18.818 litrów w październiku, 16.230 litrów w listopadzie i 14.715 litrów w grudniu.

Cena skupu mleka za październik 2013 r. ustalona była uchwałą Zarządu Spółdzielni nr (...)/2013/09/25, zgodnie z którą na cenę (netto) skupu mleka od członków spółdzielni składały się:

1. skład chemiczny mleka:

- za jednostkę tłuszczu (max 4,5 %) – 0,04 zł,
- za jednostkę białka (max 3,6 %) – 0,12 zł;

2. dopłaty:

- jakościowe do każdego litra mleka klasy extra – 0,15 zł,
- ilościowe dla dostawców w zależności od ilości dostarczanego mleka w poszczególnych przedziałach – od 0,05 zł do 0,32 zł,
- dopłata wynikająca z umowy kontraktacyjnej do każdego litra mleka – 0,02 zł,
- dopłata za pisemną kontraktację mleka (nie przysługująca w okresie wypowiedzenia) do każdego litra mleka – 0,65 zł,
- dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej do każdego litra mleka – 0,02 zł (po podpisaniu aneksu do umowy i przy spełnieniu warunków wskazanych w aneksie).

Cena skupu mleka za listopad 2013 r. ustalona była uchwałą Zarządu Spółdzielni nr (...)/2013.11.25, zgodnie z którą na cenę (netto) skupu mleka od członków spółdzielni składały się:

1. skład chemiczny mleka:

- za jednostkę tłuszczu (max 4,5 %) – 0,04 zł,
- za jednostkę białka (max 3,6 %) – 0,12 zł;

2. dopłaty:

- jakościowe do każdego litra mleka klasy extra – 0,15 zł,
- ilościowe dla dostawców w zależności od ilości dostarczanego mleka w poszczególnych przedziałach – od 0,05 zł do 0,32 zł,
- dopłata wynikająca z umowy kontraktacyjnej do każdego litra mleka – 0,02 zł,
- dopłata za pisemną kontraktację mleka (nie przysługująca w okresie wypowiedzenia) do każdego litra mleka – 0,65 zł,
- dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej do każdego litra mleka – 0,02 zł (po podpisaniu aneksu do umowy i przy spełnieniu warunków wskazanych w aneksie),
- dopłata do litra mleka za miesiąc listopad dla członków spółdzielni – 0,30 zł.

Cena skupu mleka za grudzień 2013 r. ustalona była uchwałą Zarządu Spółdzielni nr (...)/2013/12.20, zgodnie z którą na cenę (netto) skupu mleka od członków spółdzielni składały się:

1. skład chemiczny mleka:

- za jednostkę tłuszczu (max 4,5 %) – 0,04 zł,
- za jednostkę białka (max 3,6 %) – 0,12 zł;

2. dopłaty:

- jakościowe do każdego litra mleka klasy extra – 0,15 zł,
- ilościowe dla dostawców w zależności od ilości dostarczanego mleka w poszczególnych przedziałach – od 0,05 zł do 0,32 zł,
- dopłata wynikająca z umowy kontraktacyjnej do każdego litra mleka – 0,02 zł,
- dopłata za pisemną kontraktację mleka (nie przysługująca w okresie wypowiedzenia) do każdego litra mleka – 0,65 zł,
- dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej do każdego litra mleka – 0,02 zł (po podpisaniu aneksu do umowy i przy spełnieniu warunków wskazanych w aneksie),
- dopłata do litra mleka za miesiąc grudzień dla członków spółdzielni – 0,40 zł.

Wobec tego, że powód nie podpisał wymaganego aneksu do umowy, nie mogła mieć zastosowania wobec niego przewidziana w powyższych uchwałach Zarządu Spółdzielni dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej do każdego litra mleka – 0,02 zł.

Uwzględniając powyższe składniki wynikające z uchwał Zarządu Spółdzielni, składające się na cenę (netto) skupu mleka od członków pozwanej Spółdzielni (za wyjątkiem dopłaty za kontrolę użytkowości mlecznej) oraz skład chemiczny mleka (poziom tłuszczu i białka odpowiednio: 4,05 % i 3,5 % w okresie 01-15.10.2013 r., 4,13 % i 3,5 % w okresie 16-31.10.2013 r., 4,28 % i 3,5 % w okresie 01-15.11.2013 r., 4,2 % i 3,4 % w okresie 16-30.11.2013 r., 4,13 % i 3,3 % w okresie 01-15.12.2013 r., 4,03 % i 3,33 % w okresie 16-31.12.2013 r.), jakość mleka (w miesiącach październik i listopad 2013 r. mleko kwalifikowało się do klasy extra, zaś w grudniu 2013 r. było pozaklasowe) i ww. ilość mleka dostarczonego przez powoda pozwanej w miesiącach październik, listopad i grudzień 2013 r., wartość należnego powodowi wynagrodzenia za sprzedane mleko wynosi za te miesiące odpowiednio: 32.475,19 zł brutto, 33.140,79 zł brutto i 28.599,34 zł brutto.

Powyższe kwoty zostały potrącone przez powoda – kwota 32.475,19 zł o kwotę 12.012 zł z tytułu zapłaty za olej napędowy według wystawionej przez pozwaną powodowi faktury i o kwotę 752,72 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów, kwota 33.140,79 zł o kwotę 649,20 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów i kwota 28.599,34 zł o kwotę 595,80 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów oraz o kwotę 18 zł tytułem zapłaty za badania laboratoryjne według wystawionej przez pozwaną powodowi faktury. Po odliczeniu tych uznanych przez powoda kwot potrąceń, a także po uwzględnieniu kwot wypłaconych dobrowolnie przez pozwaną po uznaniu w części wystawionych przez powoda faktur (pозwana wypłaciła za mleko dostarczone w: październiku 2013 r. – kwotę 6.766,82 zł, listopadzie 2013 r. – kwotę 12.969,92 zł i grudniu 2013 r. – kwotę 5.047,54 zł) należne powodowi wynagrodzenie za dostarczone pozwanej mleko wynosi: 12.943,65 zł brutto za październik 2013 r., 19.521,67 zł brutto za listopad 2013 r. i 22.938 zł brutto za grudzień 2013 r., tj. łącznie 55.403,32 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

kserokopii dokumentów (k. 8-64, 113-161, 165-168, 208-212, 273), zeznań świadka A. Ł. (k. 213v – prot. elektr. – od 00:09:36 do 00:13:49 min. nagrania), opinii biegłego z zakresu rachunkowości wraz z opinią uzupełniającą (k. 238-244, 262-264).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, że strony łączyła umowa kontraktacji na dostawę mleka nr (...) z dnia 22 maja 2013 r. Przy czym powód od dnia 1 maja 2013 r. był członkiem pozwanej Spółdzielni. Bezsporny był także

fakt, że w dniu 27 września 2013 r. powód wypowiedział powyższą umowę kontraktacji ze skutkiem na koniec roku 2013. Niewątpliwym w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego był fakt, że powód dokonał dostaw mleka do pozwanej Spółdzielni w ilości: 18.818 litrów w październiku 2013 r., 16.230 litrów w listopadzie 2013 r. i 14.715 litrów w grudniu 2013 r. W związku z tymi dostawami wystawił pozwanej faktury opiewające na wyliczone przez niego kwoty należności za dostarczone mleko, które pozwana uznała jedynie częściowo. Sporną między stronami kwestią była zasada ustalania zapłaty za dostarczone mleko. Stanowisko strony powodowej sprowadzało się do kwestionowania możliwości różnicowania przez pozwaną zasad wypłaty dopłat za mleko w zależności od tego, czy producent znajduje się w okresie wypowiedzenia umowy i członkostwa w Spółdzielni.

Analiza postanowień umowy łączącej strony wskazuje, iż kwestia zapłaty za dostawę mleka została uregulowana przez strony w sposób nie w pełni precyzyjny. Zgodnie treścią § 2 ust. 4 zd. 1 umowy, podstawą do wyliczenia zapłaty za sprzedane mleko jest aktualnie obowiązujący cennik ustalony przez kontraktującego (pozwaną) (k. 61). W tym zakresie umowa nawiązuje do unormowań Statutu Spółdzielni (...) w G., który w § 46 ust. 1 pkt 10 powierza Zarządowi Spółdzielni kompetencję w zakresie ustalania cennika skupu mleka, co następuje, zgodnie z § 44 ust. 2 i 3 Statutu, w drodze podjęcia stosownych uchwał (k. 134-136). Należy zauważyć, iż brak precyzji postanowień umownych w zakresie zapłaty za mleko wynika m.in. z faktu, że w powszechnym obrocie cennik skupu danego surowca jest zwykle zestawieniem stawek za dostarczoną jednostkę tego surowca, których wysokość warunkowana jest z kolei określonymi parametrami jakościowymi. Na gruncie niniejszej sprawy funkcję tak rozumianego cennika spełnia tabela określająca cenę litra mleka w zależności od jego składu chemicznego. Kształtujące ostateczną cenę skupu mleka dopłaty stanowią, jak sama nazwa wskazuje, zapłatę dodatkową. Zgodnie z uchwałą („cennikiem”) rolnikowi przysługuje dopłata jakościowa (za klasę mleka - ekstra), dopłaty ilościowe, dopłata wynikająca z umowy kontraktacyjnej, dopłata za pisemną umowę kontraktacji mleka oraz dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej. W listopadzie 2013 r. i grudniu 2013 r. obowiązywała dodatkowo dopłata do każdego litra sprzedanego mleka dla członków Spółdzielni (k. 146-147). Należy stwierdzić, że sposób wprowadzenia wskazanych wyżej dopłat nie jest jednolity. Jedne mają charakter postanowień stricte umownych, inne zaś funkcjonują jedynie w „cenniku”. W umowie stron uregulowane zostały wyraźnie tylko dwie dopłaty: dopłata wynikająca z zawarcia wieloletniej umowy kontraktacyjnej wynosząca 0,02 zł za litr mleka (§ 2 ust. 4 ppkt a umowy) oraz dopłata za prowadzenie oceny stada w Krajowym Centrum (...), po podpisaniu aneksu do umowy, w wysokości określonej w cenniku na mleko (§ 2 ust. 4 ppkt b umowy). Poza regulacją umowną znalazła się m.in. dopłata za pisemną umowę kontraktacji mleka w wysokości 0,65 zł za litr (k. 145-147), czy też dodatkowa dopłata do każdego litra sprzedanego mleka dla członków Spółdzielni (k. 146-147).

Niezależnie jednak od faktu braku precyzyjnego uregulowania zasad określania końcowej ceny skupu mleka, nie budzi wątpliwości okoliczność, że na podstawie § 2 ust. 4 umowy w zw. z w § 46 ust. 1 pkt 10 Statutu, Zarząd Spółdzielni miał prawo do jednostronnego kształtowania ceny skupu mleka oraz do ustalania rodzajów i wysokości dopłat. Działanie to musiało jednak uwzględniać obowiązujące regulacje ustawowe i statutowe, a przede wszystkim wyrażoną w nich zasadę równości wszystkich członków Spółdzielni (art. 18 Prawa spółdzielczego oraz § 8 Statutu – k. 120). Zarówno wskazane w ustawie, jak i w unormowaniach statutowych, prawa członkowskie wymienione są przykładowo, są to bowiem katalogi o charakterze otwartym. Wynika to z brzmienia art. 18 § 4 i art. 18 § 6 Prawa spółdzielczego oraz z § 8 Statutu („Członek spółdzielni ma w szczególności prawo...” – k. 120).

Prawa wynikające ze stosunku członkostwa dzielą się na prawa o charakterze niemajątkowym (organizacyjnym) i majątkowym. Przykłady praw majątkowych są zawarte w art. 18 § 2 pkt 5-6 Prawa spółdzielczego i dotyczą udziału w nadwyżce bilansowej oraz świadczeń spółdzielni w zakresie jej statutowej działalności. Katalog tych praw został rozszerzony w Statucie o prawo do uzyskania wyższych cen za surowiec na zasadach określonych przez Zarząd Spółdzielni (§ 8 pkt 7). W doktrynie i judykaturze rozróżnia się także bezwzględną (absolutną) i względną równość członków spółdzielni. Przejawem obowiązywania równości bezwzględnej jest zwłaszcza zasada „jeden członek - jeden głos”, zgodnie z którą każdy członek ma jeden głos bez względu na liczbę posiadanych udziałów. Jeśli chodzi o prawa majątkowe, w szczególności wyżej wymienione, bezwzględną zasadę równości wyłączono w odniesieniu do podziału nadwyżki bilansowej. W przeciwnym razie oznaczałoby to bowiem, że nadwyżka byłaby dzielona między

członków spółdzielni bez uwzględnienia wniesionych przez nich udziałów lub osobistej ich działalności, co byłoby rozwiązaniem niesprawiedliwym i niesłusznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2007 r., V CSK 125/2007, OSNC 2008/2/38). W niniejszej sprawie, w zakresie dopłat za kontraktację mleka, chodziło jednak o świadczenie wynikające ze statutowej działalności Spółdzielni, którą jest przede wszystkim prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej (głównie w zakresie skupu i przetwórstwa mleka) w interesie swoich członków (§ 2 ust. 1 Statutu – k. 116). W doktrynie (por. Krzysztof Korus w Komentarzu do art. 18 ustawy Prawo Spółdzielcze - System Informacji Prawnej Lex), wskazuje się, że, uwzględniając zasadę równości praw spółdzielców, jeśli spółdzielcy nie są w zakresie korzystania ze świadczeń spółdzielni traktowani tak samo w takich samych okolicznościach, spółdzielca ma roszczenie o zrównanie przysługujących mu świadczeń ze strony spółdzielni ze świadczeniami należnymi innym członkom spółdzielni w takich samych okolicznościach. Dlatego w sytuacji, gdy Spółdzielnia prowadzi działalność gospodarczą na zasadach rachunku ekonomicznego, przy zapewnieniu korzyści swoim członkom (art. 67 Prawa spółdzielczego i § 53 Statutu), a każdemu członkowi przysługuje takie samo prawo do korzystania ze świadczeń spółdzielni, prawu temu, jak każdemu prawu podmiotowemu należy udzielić ochrony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1995 r., I CRN 63/95, LEX nr 50592). Ochrona ta w przypadku osób, które zawarły pisemną umowę kontraktacji (a zatem zrealizowały cel, dla którego dopłata została ustanowiona) winna mieć co do zasady charakter bezwzględny. Element względności dotyczy jedynie kwoty dopłaty, która uzależniona jest od ilości dostarczonego surowca. Wobec powyższego należy stwierdzić, że postanowienie, zgodnie z którym dopłata za pisemną umowę na kontraktację mleka nie przysługuje w okresie wypowiedzenia, narusza zasadę równości, bowiem nie polega na opisanych wyżej kryteriach. Nieuprawnione jest różnicowanie sytuacji osób, które wypowiedziały umowę i stosunek członkostwa oraz sytuacji innych członków Spółdzielni, bowiem w okresie wypowiedzenia stosunek umowny, a także stosunek członkostwa w Spółdzielni nadal trwa (por. § 16 i 17 Statutu). Ani prawo spółdzielcze, ani statut, nie wprowadzają też osobnych kategorii członka spółdzielni i członka spółdzielni w okresie wypowiedzenia członkostwa bądź umowy kontraktacyjnej.

Należy zatem stwierdzić, iż jednostronne pozbawienie osób, będących w okresie wypowiedzenia umowy kontraktacji i członkostwa w Spółdzielni, dopłaty za kontraktację, jako dokonane z naruszeniem zasad prawa spółdzielczego i postanowień statutu nie wywołuje w stosunku do tych osób zamierzonych przez Spółdzielnię skutków prawnych. W rezultacie, za każdy miesiąc przypadający w okresie wypowiedzenia, powodowi (tak jak pozostałym członkom Spółdzielni) należy się dopłata w wysokości stanowiącej iloczyn stawki 0,65 zł oraz ilości dostarczonego w tym okresie mleka. Dodatkowym argumentem na poparcie tej tezy są wcześniejsze działania stron umowy. Mianowicie w przypadku dopłaty za kontrolę użytkowości mlecznej, zasady wstrzymania tej dopłaty w związku ze złożeniem wypowiedzenia zostały wyraźnie określone na drodze umowy (k. 251), nie zaś w trybie jednostronnego ustalenia.

Wprowadzenie spornej treści uchwał nastąpiło także z naruszeniem zasady lojalności kontraktowej, która zabrania wprowadzania jednostronnych zmian, niekorzystnie kształtujących sytuację strony umowy, która nie narusza jej postanowień. Nie sprzeciwia się dokonaniu takiej oceny okoliczność, że w umowie wprost przewidziano stosowanie „cennika ustalanego przez Kontraktującego”. Przyznane w umowie uprawnienie do jednostronnego ustalania cennika za dostarczone mleko, nie jest blankietowe i nie oznacza zezwolenia na dowolne jego kształtowanie. Granice swobody działania Zarządu Spółdzielni wyznaczają regulacje ustawowe i statutowe. Powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z zachowaniem trybu i terminu uregulowanych w § 8 ust. 1. Miał zatem prawo oczekiwać, że w odróżnieniu od osób, które „zerwały warunki umowy” (§ 8 ust. 2), nie dotkną go w okresie wypowiedzenia żadne zmiany, które ukształtują jego sytuację mniej korzystnie na tle pozostałych członków spółdzielni. Ani umowa, ani wiążące go jako członka spółdzielni akty prawa wewnętrznego, nie dawały zarządowi Spółdzielni takiego uprawnienia.

Uwzględniając niekwestionowaną ilość dostarczonego przez powoda mleka w październiku 2013 r. (18.818 litrów) i w listopadzie 2013 r. (16.230 litrów) oraz udowodnioną przez powoda za pomocą przedłożonych dokumentów (kserokopie paragonów odbioru – k. 210-212) ilość dostarczonego mleka w grudniu 2013 r. (14.715 litrów), przy wskazanych przez powoda, niekwestionowanych parametrach jakościowych i składzie chemicznym mleka, biorąc pod uwagę składniki ceny za mleko określone w uchwałach Zarządu Spółdzielni nr: 501/2013/09/25, 649/2013.11.25 i 702/2013/12.20 bez restrykcji przewidzianych dla producentów wypowiadających umowę kontraktacji (za wyjątkiem dopłaty za kontrolę użytkowości mlecznej), biegła z zakresu rachunkowości wyliczyła wysokość należnego powodowi

wynagrodzenia za dostarczone mleko na kwoty: 32.475,19 zł brutto za październik 2013 r., 33.140,79 zł brutto za listopad 2013 r. i 28.599,34 zł brutto za grudzień 2013 r. Wobec tego, że powód nie wykazał, by podpisał wymagany aneks do umowy, a pozwany zaprzeczył, by taki fakt miał miejsce, nie mogła mieć zastosowania wobec powoda przewidziana w powyższych uchwałach Zarządu Spółdzielni dopłata za kontrolę użytkowości mlecznej do każdego litra mleka – 0,02 zł.

Wskazana powyżej opinia biegłej, po jej uzupełnieniu, zasługuje w całości na uwzględnienie, jako pełna, jasna, fachowa i rzetelna. Strony nie zgłosiły do niej zastrzeżeń. Odnosnie pozostałego zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w postaci kserokopii dokumentów i zeznań świadka A. Ł., nie budzi on wątpliwości, co do jego wiarygodności. Wiarygodność tych dowodów nie była podważana. Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości, autentyczności lub/i treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Przesłuchana w sprawie w charakterze świadka A. Ł. złożyła spójne, bezsprzeczne i konsekwentne zeznania. Z tych względów Sąd, dokonując w niniejszej sprawie ustaleń stanu faktycznego, oparł się na wskazanym powyżej materiale dowodowym, uznanym za wiarygodny.

Po dokonaniu uznanych przez powoda potrąceń – kwota 32.475,19 zł o kwotę 12.012 zł z tytułu zapłaty za olej napędowy według wystawionej przez pozwaną powodowi faktury i o kwotę 752,72 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów, kwota 33.140,79 zł o kwotę 649,20 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów i kwota 28.599,34 zł o kwotę 595,80 zł z tytułu wpłaty na poczet udziałów oraz o kwotę 18 zł tytułem zapłaty za badania laboratoryjne według wystawionej przez pozwaną powodowi faktury, a także po odliczeniu kwot wypłaconych dobrowolnie przez pozwaną po uznaniu w części wystawionych przez powoda faktur (za mleko dostarczone w: październiku 2013 r. – 6.766,82 zł, listopadzie 2013 r. – 12.969,92 zł i grudniu 2013 r. – 5.047,54 zł) należne powodowi, nieuiszczone dotychczas przez pozwaną, wynagrodzenie za dostarczone mleko wynosi: 12.943,65 zł brutto za październik 2013 r., 19.521,67 zł brutto za listopad 2013 r. i 22.938 zł brutto za grudzień 2013 r., tj. łącznie 55.403,32 zł. Po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa powód żądał z tytułu zapłaty za mleko kwoty łącznie 55.403,31 zł, która to kwota mieści się w powyższej kwocie i jest od niej niższa o 1 grosz. Z uwagi na to, iż Sąd jest związany żądaniem (art. 321 § 1 k.p.c.), nie mógł zasądzić ponad żądanie powoda. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 55.403,31 zł wraz z odsetkami ustawowymi: od kwoty 12.943,65 zł od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 19.521,67 zł od dnia 31 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 22.938 zł od dnia 31 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty.

Stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Odnosnie daty początkowej biegu odsetek, należy wskazać, iż zgodnie z § 2 pkt 5 umowy zapłata za sprzedane mleko miała odbywać się za okresy miesięczne, w terminie do 30 dni od zakończenia miesiąca rozliczeniowego, w którym zrealizowane były dostawy. Termin płatności został zatem zastrzeżony na korzyść dłużnika, który tym samym nie może popaść w opóźnienie spełniając świadczenie w ostatnim dniu terminu. Wcześniejsza zapłata części należności nie powoduje wymagalności części pozostałej. W przypadku należności za październik 2013 r. termin płatności upływał 30 listopada 2013 r., za listopad 2013 r. - 30 grudnia 2013 r., a za grudzień 2013 r. - 30 stycznia 2014 r. Stąd też odsetki od dalszej części należnego wynagrodzenia za poszczególne miesiące należało ustalić od dnia następnego po upływie powyższych terminów, tj. odpowiednio od: 1 grudnia 2013 r., 31 grudnia 2013 r. i 31 stycznia 2014 r.

Wobec powyższego, na podstawie wskazanych wyżej przepisów prawa, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

Odnosnie części powództwa dotyczącego zapłaty kwoty 1.020,08 zł, nie zasługuje ono na uwzględnienie. Według twierdzeń powoda powyższe roszczenie dotyczy zapłaty kwot, na które opiewają dołączone do pozwu faktury wystawione przez Krajowy Rejestr Długów Biuro (...) S.A. we W.. Treść tych faktur wskazuje, że obejmują one należności obciążające powoda tytułem opłat za abonament: (...) za wskazane w tych fakturach okresy, a także za pobranie raportu z bazy i monitorowanie (k. 16-19). W świetle zebranych w sprawie dowodów nie sposób uznać, że powyższe opłaty zostały poniesione w związku z dochodzeniem zapłaty należności za dostawę mleka

przysługujących powodowi od pozwanej. Z treści tych faktur nie wynika, że dotyczą one zapłaty za czynności windykacyjne podjęte wobec pozwanej. Nie można też stwierdzić, że poniesienie powyższych opłat było niezbędne i uzasadnione okolicznościami niniejszej sprawy, ani by poniesiony przez powoda z tego tytułu wydatek pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem pozwanej. W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy oddalił powództwo w tym zakresie, jako nieudowodnione (pkt II sentencji wyroku).

Wobec cofnięcia przez stronę powodową powództwa co do kwoty 88.830,40 zł tytułem wypłaty udziałów, na które to cofnięcie pozwana wyraziła zgodę (k. 213), Sąd na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa, orzekając jak w pkt III sentencji wyroku.

Z uwagi na wynik sprawy (powód wygrał proces w 38 %, jednocześnie przegrał go w 62 %), Sąd, stosownie do art. 100 k.p.c., stosunkowo rozdzielił koszty procesu.

Należna w niniejszej sprawie opłata od pozwu wynosi 7.263 zł, zaś wydatki na opinię biegłego wynoszą 485,85 zł. Łącznie koszty sądowe opiewają więc na kwotę 7.748,85 zł, z której pozwana, stosownie do przegranej, winna ponieść 2.944,18 zł i taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży. Natomiast powód, stosownie do przegranej, winien ponieść 4.803,66 zł. Uwzględniając już uiszczony przez powoda koszty w wysokości łącznie 2.000 zł (1.000 zł tytułem opłaty od pozwu i 1.000 zł tytułem zaliczki na opinię biegłego), należało pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży od powoda z zasądzonych roszczenia kwotę 2.803,66 zł (pkt V sentencji wyroku).

Poniesione przez pozwaną koszty obejmują wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej, będącego radcą prawnym ustalone w kwocie minimalnej wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (3.617 zł) - na podstawie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2013.490 t.j. ze zm.). Powód, stosownie do przegranej powinien zwrócić pozwanej z tego tytułu kwotę 2.242,54 zł i taka kwota została zasądzona w pkt IV sentencji wyroku.

Powód był reprezentowany w niniejszej sprawie przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu (adwokata), a jego wynagrodzenie w kwocie minimalnej - na podstawie § 2 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t. ze zm.) - wynosi 3.600 zł, powiększone o stawkę podatku od towarów i usług. Część tego wynagrodzenia w wysokości 1.368 zł, powiększona o stawkę podatku od towarów i usług, stosownie do przegranej, winna ponieść pozwana. Natomiast pozostała kwota 2.232 zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, należało pobrać od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży na rzecz adwokata J. T. (1) (pkt VI sentencji wyroku).